

Sprawozdanie z realizacji
„Programu Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego
na lata 2012 - 2015”
za okres 2014 - 2015.

Poznań, 2015 rok

„Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2012 – 2015” został opracowany celem realizacji zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania programów opieki nad zabytkami zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym, jak i gminnym.

Zarząd Powiatu w Poznaniu sporządził powiatowy program opieki nad zabytkami, który po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przyjęła Rada Powiatu w Poznaniu uchwałą Nr XIX/159/IV/2012 z dnia 21 czerwca 2012 roku.

W celu monitorowania programu, powołany został Zespół ds. monitorowania „Programu opieki nad zabytkami powiatu poznańskiego na lata 2012 - 2015”, w następującym składzie:

1. Starosta Poznański - Przewodniczący „Zespołu”,
2. Wicestarosta Poznański - Wiceprzewodniczący „Zespołu”,
3. Przewodniczący Komisji Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki,
4. Przewodniczący Komisji Oświaty i Wychowania,
5. Dyrektor Wydziału ds. Tworzenia i Realizacji Projektów,
6. Dyrektor Wydziału Inwestycji i Remontów,
7. Powiatowy Konserwator Zabytków,
8. Dyrektor Wydziału Promocji i Aktywności Społecznej – Sekretarz „Zespołu”,
9. Pracownik Wydziału Promocji i Aktywności Społecznej, zatrudniony na stanowisku ds. kultury i ochrony dóbr kultury.

Ostatnie spotkanie Zespołu ds. monitorowania „Programu opieki nad zabytkami powiatu poznańskiego na lata 2012-2015” odbyło się 16 kwietnia 2014 roku.

W „Programie Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2012 – 2015” wyznaczono kierunki działań dla realizacji programu, wyszczególniając obszary, projekty i zadania. Niniejsze sprawozdanie obejmuje lata 2014 – 2015 i obrazuje stan realizacji poszczególnych działań w w/w okresie:

1. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich wartości. Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych.

Zadanie 1.1. W zabytkowym zespole pocysterskim, w budynkach szkoły i internatu Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach wykonano następujące prace modernizacyjne:

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego (w zł)
2013-2014	Przebudowa budynku magazynowo - gospodarczego	2 860 000,00
2015	Rewaloryzacja elewacji budynków nr 7, 8 i 11 wraz z wymianą stolarki okiennej - wykonana została dokumentacja, obecnie toczy się postępowanie przetargowe.	700 000,00
2015	Rewaloryzacja wnętrz dawnego kompleksu cysterskiego - wykonane zostały badania konserwatorskie.	18 450,00
2015	Montaż urządzenia na obiekcie - (winda w budynku internatu dziewcząt) - trwa drugie postępowanie przetargowe.	300 000,00
2015	Wykonanie systemu nawadniania Parku Orientacji Przestrzennej - wykonana została dokumentacja, obecnie trwają procedury postępowania przetargowego.	400 000,00
2015	Renowacja zabytkowego ogrodzenia przy wjeździe głównym - zadanie zakończone.	355 000,00

Ponadto do prac związanych z rewaloryzacją wnętrz dawnego kompleksu cysterskiego jest obecnie przygotowywany program funkcjonalno-użytkowy w celu przeprowadzenia postępowania przetargowego na dokumentację - realizacja planowana w latach 2015-2017 w kwocie 10 000 000 zł.

Zadanie 1.2. Przeprowadzono następujące prace remontowe i modernizacyjne w mieszczącym się w zabytkowym budynku Zespole Szkół w Kórniku.

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego (w zł)
2015	Remont sali gimnastycznej: - ekspertyza dotycząca ścian budynku, - remont sali.	25 500,00

Na rok 2016 planowana jest również przebudowa poddasza w budynku głównym - planowana wartość 480.000,00 zł.

Zadanie 1.3. W zabytkowych zabudowaniach zespołu dworsko – folwarczno – parkowego w Zespole Szkół im. J. i Wł. Zamoyskich w Rokietnicy wykonano następujące prace modernizacyjne:

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego (w zł)
2014	Modernizacja pomieszczeń budynku dydaktycznego.	438 000,00
2014	Modernizacja pomieszczeń piwnicznych w budynku dydaktycznym.	250 000,00
2014-2015	Modernizacja pomieszczeń budynku administracyjnego: - inwentaryzacja, badania konserwatorskie, opinia techniczna, - dokumentacja (trwają procedury przetargowe), - realizacja zadania planowana na rok 2016 w kwocie 1.500.000,00 zł.	97 992,00

Zespół Szkół im. J. i Wł. Zamoyskich w Rokietnicy.

Zadanie 1.4. Na rok 2016 zaplanowana jest przebudowa budynku AGATKI (Domu Dziecka w Kórniku – Bninie) dla potrzeb Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - zadanie planowane w roku 2016 w kwocie 550.000,00 zł

Zadanie 1.5. Przeprowadzono konieczne prace remontowe i modernizacyjne w mieszczącym się w zabytkowym budynku Zespole Szkół w Bolechowie oraz w Szkole w Murowanej Goślinie:

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego (w zł)
2014	Modernizacja pomieszczeń piwnicy.	111 200,00

2015	Drenaż opaskowy wokół budynku Szkoły w Murowanej Goślinie	123 450,00
------	---	------------

Ponadto planowana jest budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem socjalnym i pracownią gastronomiczną - przygotowywany jest program funkcjonalno-użytkowy - realizacja planowana w latach 2015-2016, w kwocie 6.000.000,00 zł.

Zadanie 1.6. Przeprowadzono następujące prace modernizacyjne w budynku przy ul. Słowackiego 8 w Poznaniu (budynek ujęty w ewidencji konserwatorskiej, w strefie ochrony urbanistycznej miasta):

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego (w zł)
2013-2014	Wymiana windy.	183 000,00
2014	Klimatyzacja parteru.	323 000,00
2015	Wykonanie instalacji chłodzenia I piętra w pomieszczeniach PCPR.	170 000,00
2015	Uruchomienie instalacji systemu sygnalizacji pożaru - obecnie realizowane.	58 000,00
2015	Uzupełnienie monitoringu w pom. I piętra i parteru - zadanie zakończone.	29 900,00

W omawianym okresie przeprowadzono również prace modernizacyjne w budynku przy ul. Jackowskiego 18 w Poznaniu (budynek ujęty w ewidencji konserwatorskiej, w strefie ochrony urbanistycznej miasta):

Rok	Zadanie	Koszt z budżetu powiatu poznańskiego (w zł)
2014	Wymiana pokrycia dachów.	231 000,00
2015	Modernizacja układu pomiarowego dla budynku.	66 000,00
2015	Wykonanie klimatyzacji pomieszczeń archiwum.	65 000,00

2. Udzielanie na wniosek zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na sfinansowanie lub dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub budowlanych przy obiektach zabytkowych z terenu powiatu poznańskiego wpisanych do rejestru zabytków nie będących własnością powiatu poznańskiego, w szczególności obiektów architektury i budownictwa, zabytków ruchomych i zabytków archeologicznych. Zasady udzielania dotacji określone zostały w Uchwale Rady Powiatu Poznańskiego nr XXIX/270/IV/2013 z dnia 27 czerwca 2013 r.

Dotacje z budżetu powiatu poznańskiego, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, mogą być przyznane na:

- 1) sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich;
- 2) przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych;
- 3) wykonanie dokumentacji konserwatorskiej;
- 4) opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich;
- 5) wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami Prawa budowlanego;
- 6) sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrz;
- 7) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku;
- 8) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku;
- 9) odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki;
- 10) odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50 % oryginalnej substancji tej przynależności;
- 11) odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych drzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych;
- 12) modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności;
- 13) wykonanie izolacji przeciwwilgociowej;
- 14) uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomych o własnych formach krajobrazowych;
- 15) działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu;
- 16) zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru, o których mowa w pkt 7-15;
- 17) zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i ogromowej.

Na opiekę nad zabytkami w latach 2014 - 2015 z budżetu powiatu poznańskiego przeznaczonych zostało ponad 1 mln zł. Środki te przyznano 23 podmiotom. Prace objęte dofinansowaniem z budżetu powiatu poznańskiego dotyczą zabytków, które znajdują się w złym stanie technicznym oraz posiadają istotne znaczenie zabytkowe, historyczne lub naukowe dla powiatu poznańskiego.

Zestawienie podmiotów i zabytków, które w latach 2014 - 2015 otrzymały dotację:

L.p.	Podmiot	Rok	Nazwa zadania	Wydatki
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Floriana w Wirach gm. Komorniki	2014	1. Wykonanie cokołów i restauracja filarów z cegły pełnej. Spoinowanie, czyszczenie uzupełnianie brakujących tynków. Wykonanie jednolitej zewnętrznej warstwy szlachetnego tynku. 2. Odtworzenie pierwotnych czap filarów i bramy. Demontaż starych czap, wykonanie nowych odlewów. Pokrycie masą konserwującą oraz odtworzenie ozdobnych zwieńczeń słupów. Renowacja zabytkowego ogrodzenia i stalowego pomiędzy filarami. 3. Konserwacja i restauracja bramy. Oczyszczenie zabrudzeń murarskich, częściowy demontaż uszkodzonego zwieńczenia bramy, odtworzenie zabytkowego krzyża, wymiana częściowa tynków renowacyjnych. Naprawa i konserwacja profili gzymsowych. Demontaż i czyszczenie rzeźb aniołów oraz pokrycia dachowego bramy. Wykonanie warstwy szlachetnej tynku i malowanie filarów i bramy.	15 000,00 zł
2.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Mikołaja w Żydowie gm. Rokietnica	2014	Wykonanie dokumentacji fotograficznej i demontaż. Dezynfekcja, prace stolarskie konstrukcji i elementów architektonicznych. Konserwacja - oczyszczenie oryginalnej malatury ołtarza, usunięcie wtórnych złocień - metalizacji. Konserwacja - uzupełnienie ubytków oraz gruntów na całej powierzchni, oczyszczenie i uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej obrazu. Retusz i rekonstrukcja oryginalnej malatury, rekonstrukcja złocień, retusz i rekonstrukcja warstwy malarskiej obrazu. Montaż i zabezpieczenie końcowej. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej powykonawczej.	20 000,00 zł
3.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Jana Chrzciciela w Owińskach gm. Czerwonak	2014	Konserwacja i renowacja więźby dachowej kościoła pocysterskiego w Owińskach wraz z wymianą skorodowanego pokrycia dachowego oraz remontem i częściową wymianą systemu odprowadzenia wody, obejmująca: -wymianę konstrukcji drewnianej i montaż nowego deskowania z II etapu robót, - montaż maty rozdzielającej pod pokrycie z cynku z III etapu robót, - częściowe pokrycie dachu blachą cynkowo-tytanową gołowalcowaną gr.0,7 mm na rąbek stojący.	200 000,00 zł
4.	Ewa Marciniak-Małecka ul. Obornicka 10 Jelonek gm. Suchy Las	2014	Wyeksponowanie oryginalnego przepustu w zabytkowym parku w Wysoczce, gm. Buk Zakres prac obejmuje: - usunięcie drzewa zagrażającego konstrukcji obiektu, - uzbrojenie spękań kotwami stalowymi , - oczyszczenie lica muru, - usunięcie ubytków i wymiana elementów skorodowanych	15 000,00 zł

			- uzupełnienie spoin, - naprawa konstrukcji ceglanego sklepienia, - oczyszczenie cegieł i spoin, - uzupełnienie ubytków i wymiana elementów skorodowanych.	
5.	Parafia Rzymskokatolicka pw. M.B. Częstochowskiej w Krośnie gm. Mosina	2014	Demontaż starej podłogi drewnianej na chórze muzycznym od strony zachodniej i wzdłuż dwóch bocznych empor; Konserwacja podłoża konstrukcyjnego; Wzmocnienie desek podłogowych z ewentualnym uwzględnieniem prób ratowania elementów podłogi od całkowitej wymiany podłogi i poddaniu jej zabiegom konserwatorskim.	30 000,00 zł
6.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Marcina i św. Piotra w Okowach w Konarzewie, gm. Dopiewo	2014	Konserwacja elementów płaskich niepolichromowanych. Konserwacja powierzchni polichromowanych /marmoryzowanych struktura architektoniczna. Montaż i retusze wykończeniowe.	20 000,00 zł
7.	Katarzyna i Zbigniew Bekasiak ul. Kórnicka 28 62-022 Świątniki	2014	Renowacja i zabezpieczenie drewnianej konstrukcji wieży zegarowej budynku zabytkowego dworca kolejowego w Puszczykowie zgodnie z Programem Prac Konserwatorskich	10 000,00 zł
8.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Stanisława Bpa i M w Buku	2014	Renowacja 3 okien zakrystii z zachowaniem historycznego oszklenia, Renowacja 8 okien w korpusie głównym kościoła (oczyszczenie, konserwacja, malowanie). Renowacja 2 okien w kruchcie z zachowaniem historycznego oszklenia Renowacja stolarki drzwiowej zewnętrznej - 3 szt. tj. drzwi główne i boczne do kruchty oraz drzwi do zakrystii (oczyszczeni, konserwacja, uzupełnienie ubytków, malowanie).	30 000,00 zł
9.	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu Rolniczo - Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda	2014	Remont więźby dachowej budynku dworu w Przybrodzie polegający na: - wzmocnieniu istniejącej konstrukcji dachowej i wymianie uszkodzonych elementów więźby dachowej.	20 000,00 zł
10.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Barbary w Tomicach	2014	Konserwacja ołtarza głównego w kościele pw. Św. Barbary w Tomicach. Konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza głównego: zdjęcie przemalowań, wzmocnienie i zabezpieczenie drewna, konserwacja i zabezpieczenie oryginalnej polichromii i pozłoty.	25 000,00 zł
11.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Tymoteusza	2014	Modernizacja wewnętrznych instalacji elektrycznych 0,4 kV w budynku plebanii Parafii pw. Św. Tymoteusza w miejscowości Białężyn.	24 000,00 zł

	w Białej			
12.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Andrzeja Apostoła	2014	Konserwacja polichromii sklepienia w nawie północnej w kościele p.w. Św. Andrzeja w Komornikach. Konserwacja techniczna i estetyczna polichromii w nawie północnej, zdjęcie przemalowań, wzmocnienie i zabezpieczenie tynków, konserwacja i zabezpieczenie oryginalnej polichromii i pozłoty.	14 450,00 zł
13.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela w Owińskach	2015	Renowacja elewacji pocysterskiego Kościoła p.w. Św. Jana Chrzciciela w Owińskach (XVIII w.) wraz z wieżą dzwonno-zegarową i odtworzeniem okien w ścianie zachodniej Kościoła oraz wykonaniem odwodnienia. - I etap - prace remontowe obejmujące elewację zachodnią i wieżę, - II etap - prace remontowe obejmujące elewację północną i latarnię, - III etap - prace remontowe obejmujące elewację wschodnią, - IV etap - prace remontowe obejmujące elewację południową.	300 000,00 zł
14.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Kazimierza w Gułtowach	2015	Konserwacja polichromii na północnej ścianie prezbiterium Kościoła p.w. św. Kazimierza w Gułtowach - wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej stanu zachowania ściany - drewna i polichromii, - wykonanie odkrywek stratygraficznych i pobranie próbek polichromii do badań identyfikacyjnych, - wstępne podklejenie (konsolidacja) osypujących się fragmentów polichromii, zabezpieczenie newralgicznych miejsc bibułą japońską, - oczyszczenie powierzchni ścian - mechaniczne przy pomocy sztywnych pędzli, odkurzacza, - podklejenie łuszczącej się polichromii wodnymi dyspersjami żywicy akrylowych np. Primalem AC 33, - oczyszczenie bardziej trwałych zabrudzeń - przy pomocy rozpuszczalników lub preparatów wodorozcieńczalnych, - lokalna - w miejscach najbardziej zniszczonych - impregnacja wzmacniająca drewna roztworem żywicy akrylowej wykonana przez pędzlowanie lub lokalnie metodą iniekcji, - w razie konieczności usunięcie fragmentów najsilniej zniszczonego drewna, - flekowanie ubytków drewna, uzupełnienie mniejszych ubytków kitem na bazie żywicy epoksydowej, - zabezpieczenie odłupniętych fragmentów drewna preparatem owadobójczym (np. Hylotox), - usunięcie pochodzących z lat 50-tych XX wieku przemalowań, - uzupełnienie ubytków zaprawy malarskiej i opracowanie jej faktury, - uzupełnienie ubytków polichromii oraz korekta	30 000,00 zł

			ewentualnych niemożliwych do usunięcia wcześniejszych retuszy, - aranżacja kolorystyczna uzupełnionych obramień okiennych oraz drzwi wejściowych do zakrystii, - werniksowanie powierzchni warstwy malarskiej, - ujednolicenie wszystkich partii stropów i ścian poddanych wcześniej konserwacji, w tym werniksowanie całej powierzchni stropu ścian, - uzupełnienie tynków na ceglanych cokołach ścian, - malowanie otynkowanych cokołów ścian farbą silikonową, - opracowanie dokumentacji powykonawczej z przeprowadzonych prac konserwatorskich.	
15.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Krośnie	2015	Wykonanie remontu - wymiana podłogi na południowej antresoli w XVIII - wiecznym Kościele p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Krośnie, gmina Mosina: - demontaż starej podłogi drewnianej na chórze muzycznym od strony południowej, - konserwacja podłoża konstrukcyjnego, - wzmocnienie desek podłogowych z ewentualnym uwzględnieniem prób ratowania elementów podłogi od całkowitej wymiany podłogi i poddaniu jej zabiegom konserwatorskim.	40 000,00 zł
16.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Buku	2015	Remont budynku kościoła p.w. Św. Krzyża w Buku - remont kruchty: - remont ław fundamentowych, ścian zewnętrznych, więźby dachowej, oczyszczenie i impregnacje elementów konstrukcyjnych drewnianych istniejących, remont posadzki, stolarki okiennej i drzwiowej.	70 000,00 zł
17.	Katarzyna i Zbigniew Bekasiak, ul. Kórnicka 28, 62-022 Świątniki	2015	Renowacja drewnianych okien w budynku byłego dworca kolejowego w Puszczykowie: - oczyszczanie okien z warstw malarskich, - uzupełnienie ubytków w drewnie lub wymiana zużytych części na nowe, - wykonanie nowego oszkleńcia, - pomalowanie okien, - uzupełnienie brakujących elementów okuć, - usprawnienie działania klamek i zawiasów.	20 000,00 zł
18.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Mikołaja w Żydowie	2015	Konserwacja, restauracja i zabezpieczenie okien witrażowych w kościele p.w. Św. Mikołaja w Żydowie I etap: - konserwacja i restauracja okna nad wejściem głównym, - konserwacja i restauracja okna nad wejściem bocznym w kruchcie, - konserwacja i restauracja dwóch okien pojedyncze w kruchcie, - konserwacja i restauracja okna okrągłego dużego w fasadzie.	15 000,00 zł
19.	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu Rolniczo-	2015	Remont dworu w Przybrodzie - Renowacja i konserwacja klatki schodowej z przylegającymi ciągami komunikacyjnymi. - Renowacja ścian i sufitów klatki schodowej z przyległymi	30 000,00 zł

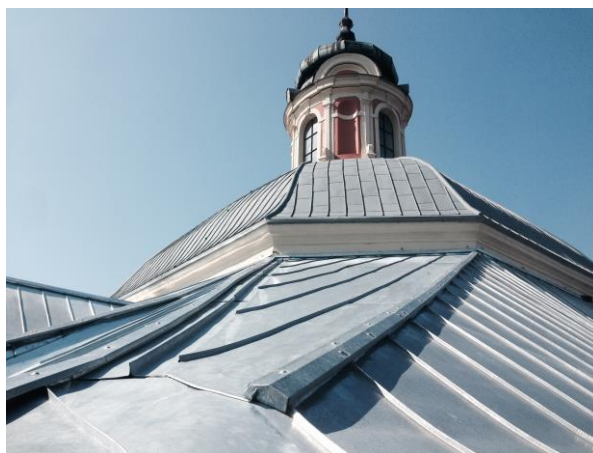
	Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda		ciągami komunikacyjnymi oraz prace remontowo - konserwatorskie stolarki drzwiowej.	
20.	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5 63-004 Tulce	2015	Izolacja ściany fundamentowej oraz przebudowa tarasów i balustrad w elewacji północnej dworu w Tulcach. Wykonanie robót budowlanych mających na celu wprowadzenie izolacji ścian fundamentowych na najbardziej zawilgoconej płaszczyźnie kondygnacji piwnicznej pałacu usytuowanej od strony północnej. Zakresem prac zostanie objęta również przebudowa masywu tarasów zlokalizowanych po przedmiotowej stronie w elewacji ogrodowej. Jednocześnie przebudowie tarasów towarzyszyć będzie zmiana ciężkich ceglanych balustrad na lżejsze ażurowe w formie kutych w metal.	40 000,00 zł
21.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Marcina i Św. Piotra w Okowach w Konarzewie	2015	Konserwacja i restauracja obrazów ołtarzowych "Święty Marcin" i "Matka Boska Częstochowska" wraz z ramami. - Pełna konserwacja i restauracja obrazu "Święty Marcin" wraz z ramą; - Pełna konserwacja i restauracja obrazu "Matka Boska Częstochowska" wraz z ramą.	30 000,00 zł
22.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Andrzeja Apostoła	2015	Konserwacja polichromii sklepienia w nawie południowej w kościele pw. Św. Andrzeja Apostoła w Komornikach - Konserwacja techniczna i estetyczna polichromii sklepienia w nawie południowej: zdjęcie przemalowań, wzmocnienie i zabezpieczenie tynków, konserwacja i zabezpieczenie oryginalnej polichromii i pozłoty.	24 050,00 zł
23.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Michała Archanioła w Uzarzewie	2015	Remont wystroju malarskiego nawy głównej i kaplicy. - Renowacja i naprawa wystroju malarskiego wnętrza kościoła zgodnie z programem prac konserwatora; - Przywrócenie występowania historycznej kolorystyki.	35 000,00 zł
			Suma udzielonych dotacji:	1 057 500 zł

Pomoc finansową otrzymało 11 parafii z powiatu poznańskiego, Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o. w Tulcach, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu Rolniczo – Sadownicze Gospodarstwo Doświadczalne Przybroda, właściciele zabytkowego obiektu - dworca w Puszczykowie na renowację wieży zegarowej oraz drewnianych okien budynku oraz parku dworskiego w Wysoczce.

Największym beneficjentem stała się Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela w Owińskach, położona w gminie Czerwonak. Na prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane Parafia otrzymała w latach 2014 – 2015 dotacje o łącznej wartości 500 000,00 zł. Pieniądze te umożliwiły w roku 2014 konserwację oraz renowację więźby dachowej Kościoła wraz z wymianą skorodowanego pokrycia dachowego oraz remont i częściową wymianę systemu odprowadzenia wody. Natomiast w roku 2015 dotacja z budżetu powiatu poznańskiego pozwoliła na renowację elewacji Kościoła wraz z wieżą dzwonno – zegarową, odtworzenie okien w ścianie zachodniej oraz wykonanie odwodnienia.

Przed remontem pokrycia dachowego

Po remoncie pokrycia dachowego

Przed renowacją elewacji poustyńskiego Kościoła p.w. Św. Jana Chrzciciela w Owieńskach

Po renowacji elewacji poustyńskiego Kościoła p.w. Św. Jana Chrzciciela w Owieńskach

Wiele obiektów zabytkowych, które otrzymały dofinansowanie z budżetu powiatu poznańskiego na prace lub roboty budowlane przy zabytku, zostało przedstawionych w powiatowym programie informacyjnym „Powiatowa 17” emitowanym w Telewizji Polskiej przez cały rok co środy o 18:00 (powt. w piątki). Dzięki „Powiatowej 17.” widzowie poznali bogatą historię poustyńskiego

Kościół p.w. Św. Jana Chrzciciela w Owińskach, budynku byłego dworca kolejowego w Puszczykowie, Kościół p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Krośnie, Dworu w Tulcach i Kościół p.w. Św. Andrzeja Apostoła w Komornikach, a także mieli okazję zobaczyć efekty przeprowadzonych prac konserwatorskich na tych obiektach.

Zadanie 2.1. Wszystkie wnioski o dotację na prace konserwatorskie, restauratorskie lub budowlane przy obiektach zabytkowych z terenu powiatu poznańskiego wpisanych do rejestru zabytków nie będących własnością powiatu poznańskiego, po uprzednim ogłoszeniu naboru przyjmowane były przez Kancelarię Starostwa Powiatowego w Poznaniu. Następnie wnioski rozpatrywane były każdorazowo przez komisję powołaną uchwałą Zarządu Powiatu w Poznaniu. Ostatecznie dotacje przyznawane były na wniosek Zarządu Powiatu przez Radę Powiatu. Zawieranie umów, rozliczanie dotacji, kontrola wykonania zleconych zadań pozostawało w gestii Zarządu Powiatu.

3. Ustanawianie przez starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków; cofanie ustanowienia społecznych opiekunów zabytków; prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków; wydawanie osobom fizycznym legitymacji społecznego opiekuna zabytków; wydawanie zaświadczeń osobom prawnym lub innym jednostkom organizacyjnym pełniącym funkcję społecznego opiekuna zabytków. Zadaniem społecznych opiekunów zabytków jest podejmowanie działań związanych z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie, upowszechnianie wiedzy o zabytkach oraz współdziałanie w tym zakresie ze Starostwem oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w sprawie powołania społecznych opiekunów zabytków zamieszkałych na terenie powiatu, Starosta Poznański wydał Zarządzenie nr 144/2014 z dnia 8 grudnia 2014 w w/w sprawie. W roku 2015 legitymacja została wydana dwóm społecznym opiekunom zabytków.

Projekt graficzny legitymacji, która przyznawana jest opiekunom zabytków:

4. Wydawanie przez starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzji o zabezpieczeniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia lub – o ile usunięcie zagrożenia nie jest możliwe – wywłaszczenie tych obiektów na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przez starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, na terenie której położony jest ten obiekt.

Zadanie 4.1. Ścisła współpraca z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w przedmiotowej sprawie.

W latach 2014 – 2015 nie zostały wydane decyzje o zabezpieczeniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem.

5. Wspieranie na wniosek zainteresowanych gmin podjętych przez nie inicjatyw tworzenia parków kulturowych.

W omawianym okresie nie wpłynął żaden wniosek w przedmiotowej sprawie.

6. Wspieranie na wniosek zainteresowanych stron inicjatyw społecznych w sprawie wystąpienia do ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie ustanawiania Pomników Historii.

W omawianym okresie 2014-2015 nie wpłynął wniosek w sprawie wystąpienia do ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie ustanowienia Pomnika Historii na terenie powiatu poznańskiego.

7. Umieszczanie przez starostę w uzgodnieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na obiekcie zabytkowym nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie.

7.1. Umieszczenie, w uzgodnieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na wniosek właściciela zabytku, znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie, zamówienie stosownych znaków, umieszczenie ich na wyznaczonych obiektach.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, umieszczanie znaku informującego o tym, iż obiekt podlega ochronie odbywa się na wniosek właściciela zabytku i w uzgodnieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

W omawianym okresie sprawozdawczym zostało wydane aż 26 pozwoleń na umieszczenie tabliczek informujących o statusie ochrony.

8. Współpraca na wniosek zainteresowanych stron w zakresie utrzymania istniejących i wytyczanie nowych szlaków kulturowych.

Zadanie 8.1. Współpraca z Urzędem Marszałkowskim oraz poszczególnymi gminami w zakresie oznakowania szlaków i tras turystycznych.

W latach 2014-2015 nie przyznano dotacji na odnowienie oznakowania szlaków.

9. Opracowanie i wdrożenie kompleksowego produktu turystycznego powiatu.

Zadanie 9.1. Na podstawie opracowanej inwentaryzacji przygotowanie kompleksowej oferty turystycznej;

Zadanie 9.2. Promocja przygotowanej oferty, pozyskanie instytucji do dystrybucji oferty.

W 2012 roku wykreowano **produkty turystyczne powiatu poznańskiego**, będące **uporządkowanym zbiorem informacji o atrakcjach turystycznych powiatu poznańskiego**, które są ukierunkowaną ofertą rynkową. W przywołanym okresie sprawozdawczym ich kreowanie odbywało się w mediach.

. Produkty turystyczne budowane były metodą warsztatową z udziałem liderów marketingu powiatu i do 2015 roku wciąż były kreowane:

- **„Aktywnie dookoła Poznania”**: skupia wydarzenia sportowe i turystyczne organizowane na rzecz mieszkańców powiatu poznańskiego.

- **„Naturalnie dookoła Poznania”**: promuje tradycje i zwyczaje charakterystyczne dla regionu poznańskiego, dotyczy przede wszystkim dziedzictwa kulinarnego.

- **„Śladami Podróżników dookoła Poznania”**: zachęca do odwiedzania miejsc znanych i mniej znanych na terenie powiatu poznańskiego, które są ciekawe i warte odkrycia, szczególnie z „Paszportem Podróżnika”.

- **„Park Orientacji Przestrzennej”**: to pierwszy w Europie zbudowany na tak dużą skalę Park Orientacji Przestrzennej, który powstał z myślą o dzieciach niewidomych i słabo widzących uczących się w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach. Służy im do nauki samodzielnego poruszania się w przestrzeni dostępnej ludziom widzącym.

Wyżej wymienione produkty obejmują różnorodne wydarzenia na rzecz mieszkańców powiatu lub miast i gmin ościennych w celu zachęcenia do spędzania czasu w powiecie poznańskim.

Wydarzenia w znacznej części realizowane są w formie zlecania zadań organizacjom pozarządowym i podmiotom uprawnionym.

Wdrożenie tak różnorodnych produktów turystycznych ma na celu popularyzację atrakcji turystyczno – rekreacyjnych jak również wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych, z promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej w powiecie poznańskim.

Skupienie wielu wydarzeń i działań na rzecz mieszkańców powiatu w cztery grupy tematyczne, z których każda ukierunkowana jest na inną „dziedzinę” turystyki i rekreacji, stworzyło ofertę nowoczesną i dopasowaną do tempa życia i rosnących oczekiwań współczesnego turysty.

Tabelaryczne katalogowanie wszelkich wydarzeń, głównie dofinansowanych z budżetu powiatu poznańskiego, mających miejsce w tym regionie i nie tylko, pozwala na ich sprawne filtrowanie, co umożliwia m.in. sprawdzenie jakie wydarzenia działają się w wybranym przez nas czasie, kto był ich organizatorem oraz jaki był rodzaj wsparcia. Tabela zawiera 10 kategorii wydarzeń z dziedzin: Edukacji, Kultury i sztuki, Sportu i kultury fizycznej, Szkolnych rozgrywek sportowych, Gal i rocznic, Konkursów, Pikników i festynów, Pomocy społecznej, Wydarzeń medialnych oraz Turystyki. Stanowi ona główną bazę imprez i na jej podstawie możliwe jest wykonanie wszelkiego rodzaju sprawozdań.

10. Wspieranie podmiotów przedsięwzięć samorządów gminnych związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej.

Zadanie 10.1. Wspieranie podejmowanego przez gminy zagospodarowania miejsc atrakcyjnych turystycznie, m. in. szlaków kulturowych, ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, przystani żeglarskich, przepraw promowych itp.

Podmioty działające na terenie powiatu poznańskiego i zajmujące się turystyką przesyłają informacje, zapowiedzi lub relacje, które za pośrednictwem Wydziału Promocji i Aktywności Społecznej są umieszczane i aktualizowane na stronie internetowej www.powiat.poznan.pl. Nadto są one zapowiadane i relacjonowane w programie telewizyjnym „Powiatowa 17.” emitowanym w Telewizji Polskiej przez cały rok co środy o godz. 18:00 (powt. w piątki). W ten sposób wspiera się przedsięwzięcia turystyczne o zasięgu powiatowym.

Wsparcie promocyjne odbywa się także poprzez współpracę z gminami w ramach Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej. Jednym z celów PLOT jest promocja powiatu poznańskiego w ramach aglomeracji poznańskiej jako miejsca atrakcyjnego turystycznie oraz wspieranie rozwoju rynku turystycznego w tym regionie. Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna stanowi platformę współpracy pomiędzy administracją a branżą turystyczną, instytucjami

kulturalnymi oraz podmiotami gospodarczymi, których działalność ma istotne znaczenie dla lokalnego rynku turystycznego.

Zadanie 10.2. Jednym z owoców ścisłej współpracy powiatu poznańskiego z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną (PLOT) był Tour Salon czyli Targi Regionów i Produktów Turystycznych, na którym PLOT był jednym z oficjalnych partnerów wydarzenia. Na Tour Salon wystawiały się organizacje, izby i stowarzyszenia turystyczne z Polski oraz wiele podmiotów z zagranicy. Na stoisku w ramach Poznań Metropolii prezentował się powiat poznański, gdzie prowadził szeroką kampanię promocyjną regionu, wspólnie z PLOT organizował konkursy i zachęcał do zwiedzania ciekawych miejsc wokół Poznania.

Wspólne stoisko promocyjne Poznania Metropolii i powiatu poznańskiego

11. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych oraz rozwoju turystyki. Kierunki, formy i zasady współpracy określa uchwalany corocznie *Roczny program współpracy Powiatu Poznańskiego z organizacjami pozarządowymi*. Jako zadania priorytetowe przyjmuje się tu m. in. zadania z zakresu edukacji, kultury i sztuki, kultury fizycznej i turystyki, pomocy społecznej oraz ochrony i promocji zdrowia.

Zadanie 11.1. Współpraca z organami samorządowymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorach edukacji oraz kultury i sztuki w zakresie:

- upowszechniania kultury ze szczególnym nastawieniem na dzieci i młodzież z powiatu poznańskiego,
- organizacji imprez mających znaczenie dla rozwoju kultury i integracji społeczności powiatu poznańskiego,
- wydawanie niekomercyjnych, niskonakładowych wydawnictw w postaci drukowanej oraz innych technik zapisu, dotyczących tradycji i kultury obszaru z minimum trzech gmin należących do powiatu poznańskiego,
- wycieczek edukacyjnych dla uczniów szkół powiatu poznańskiego po atrakcjach tegoż powiatu,
- wspierania działań edukacyjnych integrujących dzieci i młodzież z terenu powiatu poznańskiego (np. konkursy, programy edukacyjne, festiwale, cykle zajęć edukacyjnych odbywających się na terenie powiatu poznańskiego).

Zadanie 11.2. Współpraca z organami samorządowymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorze kultury fizycznej i turystyki w zakresie:

- upowszechniania kultury fizycznej i turystyki ze szczególnym nastawieniem na dzieci i młodzież z powiatu poznańskiego,
- organizowania imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych o zasięgu powiatowym,
- organizacji przygotowań i uczestnictwa młodzieży reprezentującej powiat poznański w imprezach wojewódzkich, ogólnopolskich i międzynarodowych,
- zapewnienie bezpieczeństwa nad wodami w powiecie poznańskim

Na zadania z obszaru kultury i sztuki, edukacji oraz kultury fizycznej i turystyki przeznaczono w omawianym okresie: 1 480 000 zł.

	2014	2015
Kultura i sztuka	300 000,00 zł	310 000,00 zł
Edukacja	30 000,00 zł	30 000,00 zł
Kultura fizyczna	300 000,00 zł	300 000,00 zł
Turystyka	100 000,00 zł	110 000,00 zł

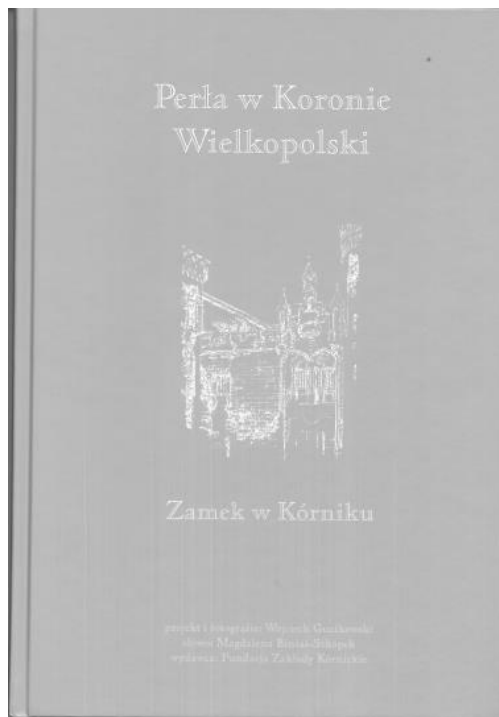
Zadanie 11.3. Współpraca przy realizacji programów służących ochronie przyrody i edukacji ekologicznej w zakresie wymiany informacji i konsultowania projektów aktów prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz edukacji ekologicznej w zakresie m. in. ochrony środowiska i ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

W latach 2014 - 2015 odbyły się dwie kolejne edycje Powiatowego Konkursu Ekologicznego „Kochajmy nasze małe ojczyzny” , były to edycje V i VI. Konkurs organizowany był we współpracy z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego. Uczestnikami konkursu byli uczniowie szkół gimnazjalnych z terenu powiatu poznańskiego.

Konkurs składał się z trzech etapów: szkolnego polegającego na rozwiązaniu testu, gminnego podczas którego wyłaniane były delegacje szkolne oraz z finału, podczas którego uczniowie rozwiązyli test sprawdzający wiadomości z ekologii, przyrody, geografii oraz wiedzę na temat powiatu poznańskiego.

12. Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych.

W latach 2014 – 2015 powiat poznański dofinansował 5 wydawnictw oraz 1 płytę CD dotyczące kultury i turystyki regionu na łączną kwotę 75 315,00 zł. Wśród materiałów upowszechniających wiedzę o zasobach i walorach kulturowych powiatu znalazła się „Inwentaryzacja i opis krzyży, kapliczek przydrożnych i przydomowych oraz elementów architektonicznych budynków mieszkalnych związanych z kultem religijnym na obszarach powiatu poznańskiego” Książka wydana została w formie wydawnictwa niekomercyjnego oraz niskonakładowego. Również ciekawa pozycja, która ukazała się w omawianym okresie była książka pokazująca walory przyrodnicze oraz kulturowe Zamku w Kórniku oraz otaczającej go zieleni pn. „Perła w Koronie Wielkopolski”. W szczegółowy sposób przedstawia ona bogactwo tego miejsca, a ogromna ilość fotografii zachęca czytelnika do odwiedzenia Zamku w Kórniku. Dofinansowana została również książka upamiętniająca „Wielkiego” mieszkańca powiatu poznańskiego jakim był „Antoni z Napachania 1494-1561 Rektor Akademii Krakowskiej”. Zakupiono również książki autorstwa Janusza Karwata pt. „Maksymilian Jackowski”. Przekazano także dotację na wydawnictwa jubileuszowe o Augustcie Cieszkowskim. Dofinansowanie otrzymał również ZHP Hufiec Czerwonak im. Wojska Polskiego na wydanie książki „Wspomnijmy sobie...”. Oprócz wydawnictw, doceniona została również muzyka. Dofinansowanie otrzymała płyta CD z muzyką bluesową Joanny Pilarskiej (JoPil) & Krzysztofa „Gąsiau” Goszewskiego.

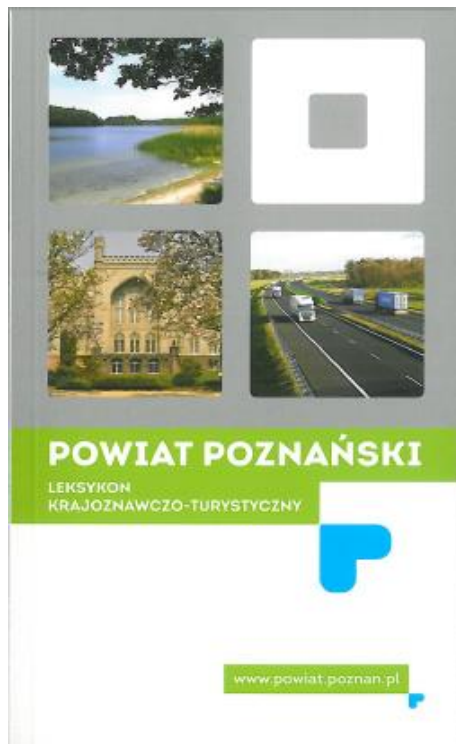

Okladka albumu o Kórniku „Perła w Koronie Wielkopolski”

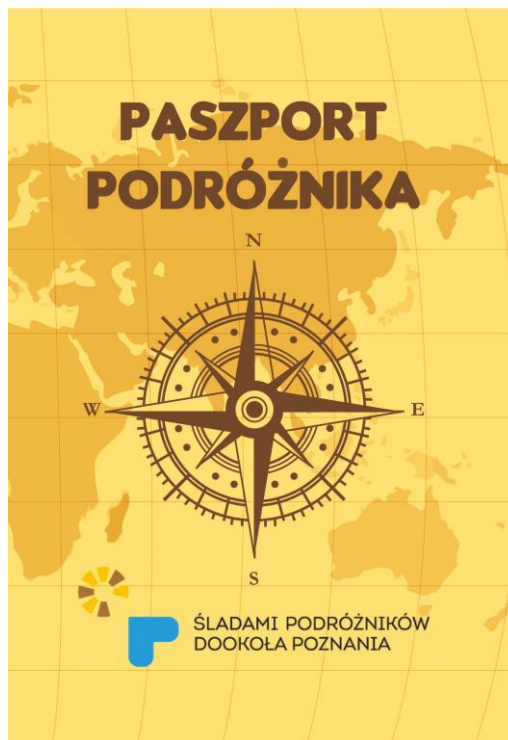
Znaczącym i cieszącym się dużą popularnością jest wydawnictwo pod nazwą „Powiat Poznański. Leksykon krajoznawczo – turystyczny”, które ukazało się w 2012 r. W roku 2015 wznowiono druk leksykonów. To zbiorowe opracowanie, bogato ilustrowane i opatrzone mapami, gdzie w bardzo przejrzysty i usystematyzowany sposób przedstawiono podstawowe wiadomości dotyczące środowiska naturalnego, dziejów i współczesności regionu. W syntetycznej formie zaprezentowano także walory krajoznawcze i zagospodarowanie turystyczne powiatu. W części szczegółowej - słowniku krajoznawczym przedstawiono uszeregowane w kolejności alfabetycznej 234 opisy miejscowości (miast i wsi), większych jezior, wzgórz i tras turystycznych, tak aby umożliwić czytelnikowi ułożenie ciekawych wycieczek po powiecie. Książka ukazuje powiat poznański jako zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców Poznania jak i całego regionu. Leksykon przeznaczony jest zarówno dla mieszkańców powiatu poznańskiego – dla ułatwienia zgłębiania wiedzy o swojej Małej Ojczyźnie, jak i dla osób zamierzających zwiedzić liczne ciekawe miejscowości i miejsca leżące w sąsiedztwie Poznania.

Warto wspomnieć również o mniejszym wydawnictwie pod nazwą „Paszport Podróżnika”. Ta mała książeczka adresowana jest głównie do najmłodszych mieszkańców powiatu poznańskiego i ma zachęcać do odwiedzania miejsc w Powiecie Poznańskim, które wchodzą w skład produktu turystycznego „Śladami Podróżników dookoła Poznania”. Posiadacz „Paszportu Podróżnika” zbiera w nim pieczętki z odwiedzonych miejsc, w zamian za co może otrzymać drobny upominek z logo Powiatu Poznańskiego. Na trasie którą muszą przebyć podróżnicy znalazły się Muzeum – Pracownia Literacka Arkadego Fiedlera w Puszczykowie, Zespół Pałacowo – Parkowy w Rogalinie, Zamek

w Kórniku, Zgromadzenie Słowa Bożego Księży Werbistów w Chludowie oraz Muzeum Przyrodniczo – łowieckie w Uzarzewie. W omawianym okresie 2014-2015 „Paszport Podróżnika” cieszył się dużą popularnością wśród mieszkańców powiatu, którzy przesyłają opieczetowane „paszporty” do Wydziału Promocji i Aktywności Społecznej, a w zamian dostają powiatowe „upominki”.

Okladka leksykonu krajoznawczo-turystycznego

Okladka paszportu podróżnika

W omawianym okresie realizowany był również projekt pod nazwą „Powiatowa 17”. produkowany przez Studio Produkcji Filmowych i Telewizyjnych „DYKBAN”. Celem cyklu programów była promocja powiatu poznańskiego i jego gmin. Magazyn telewizyjny ukazywał działalność samorządu lokalnego, jego osiągnięcia, plany inwestycji i rozwoju, wydarzenia społeczne i kulturalne oraz komunikaty i relacje z wydarzeń mających miejsce w całym powiecie poznańskim. Emitowany jest co środę o 18:00 na antenie TVP Poznań. Telewizyjny Program Powiatu Poznańskiego budował relacje z mieszkańcami i partnerami oraz kreował pozytywny wizerunek powiatu poznańskiego, zarówno w środowisku lokalnym jak i na zewnątrz. Projekt będzie miał swoją kontynuację w kolejnych latach.